

?Rafa Xambó: ?He fet una mirada crítica i poètica a València?

El disc 'Cantata de València' completa el llibre aparegut fa dos anys i es complementarà amb una obra de teatre

Rafa Xambó | Prats i Camps

Rafa Xambó publica avui la *Cantata de València* (Stanbrock, 2022), un àlbum molt personal en el que retrata orgulls i vergonyes de la capital del País Valencià. Aquest nu disc forma part d'un ambiciós projecte que també inclou un llibre i un espectacle teatral. Repassem amb ell aquest treball i també els altres formats d'aquest projecte.

La 'Cantata de València' és un gran projecte multimèdia que va començar amb la publicació d'un llibre?

Sí. El llibre va sortir el desembre del 2020, en plena pandèmia. La idea inicial era fer un curtmetratge i jo havia fet la música pensant que en fos la banda sonora. Com que no vam tenir el finançament esperat, vaig decidir convertir-ho en un disc. I quan el tenia gravat se'm va acudir que, ja que no fèiem el curtmetratge, li podíem donar un format teatral. Vaig parlar amb la dramaturga Patrícia Pardo. Això ha aconseguit el suport dels teatres de la Diputació de València. Avui surt el disc i el 22 de desembre l'estrenarem al Teatre Principal de València.

El text també és de la pandèmia?

Sí. Jo camine molt. I compose molt caminant. Gravo al mòbil el que se'm va acudint. I durant la pandèmia, quan ens van deixar sortir a caminar, em va sortir a raig. Quan vaig arribar a casa, ho

vaig enviar a uns quants amics de confiança que em van dir que estava molt bé. Després ho vaig escoltar, ho vaig fixar en paper i ho vaig treballar més, òbviament. Quan ja tenia el llibre acabat vaig pensar en posar-li música.

Ho podem considerar teatre musical?

No. És un format que no sé definir bé. Tampoc no és una òpera rock. És una cantata dramatitzada en la qual hi ha set peces musicals i entre una i altra passen coses. Hi ha dues actrius, una ballarina i una acròbata. I Isabel Manyes ha compost peces breus per a la part teatral. La *Cantata* és una mirada crítica i poètica a la ciutat de València, i per extensió al conjunt del País Valencià i dels Països Catalans, a través de la poesia valenciana contemporània en català.

El disc comença amb una peça instrumental.

Sí. És una peça de piano que es diu "Obertura trista d'una nit d'estiu de 1957". Serveix per situar l'oient en la duresa dels anys cinquanta. Després ja ve "La repressió", que és una peça molt recitada amb alguns moments cantats. Hi ha referències a Vicent Andreu Estellés, Joan Fuster, Andreu Alfaro, Vicent Ventura? aquella generació que foren capaços d'imaginar que el franquisme s'acabaria. En una època en què estava prohibit editar en català, ells tenien un esperit de resistència i de superació. Estellés escrivint poesia; Fuster, assaig? És una cosa sorprenent vista des del present en què la gent s'acovardeix tan fàcilment.

Després de "La repressió" arriba "L'eufòria".

Sí, és una peça country, molt guitarrera, inspirada en el folk americà dels anys setanta. Eixa cançó comença dient "*Estació del Nord, estació de França*" i repasse la meua peripècia vital als anys setanta quan molts caps de setmana agafava el tren a l'estació del Nord de València, baixava a l'estació de França de Barcelona i d'allà anava a algun poble a cantar. El text és una enumeració de pobles que a cada estrofa es tanca d'una manera diferent. A la primera estrofa dic "*La plaça del Tossal, les nits de lluna plena / i alegria esclatant de luxúria*" en referència als anys de la revolució sexual. A l'última, "*La plaça del País, batusses de revolta / i germania proclamant rebel·lia*".

A què fa referència aquesta cita?

És una evocació del que passava a la plaça del País els anys setanta durant les falles. És una cosa sorprenent vista des de l'actualitat. Durant les falles, quan la gent anava a la plaça de l'Ajuntament, que durant el franquisme es deia del *Caudillo* i després hi va haver uns anys de plaça del País Valencià, quan posaven l'himne d'Espanya, tota la plaça xiulava de manera impressionant, com si fos una final de Copa entre l'Athletic i el Barça. I un any, un amic meu va pujar a l'estàtua de Franco amb una bandera estelada.

Després d'aquest clímax, ve una baixada.

Sí, amb dues peces més de caràcter líric i sentimental. La primera es diu "Amistat i memòria" perquè després de la Batalla de València només ens queden les lleialtats bàsiques entre nosaltres i la memòria del que ha passat. I "Amors impossibles", que és un fragment de l'*Oda impossible a València*, d'Enric Sòria. També ho és "Degradació", que parla dels anys horribles i terribles de Rita Barberà. Li he donat un aire de valset perquè la lletra és molt dura i així li dono una certa ironia. A aquesta peça he afegit un recitat que diu "*Però nosaltres no, no escopirem sobre la tomba dels nostres enemics, perquè no ens dona la gana / i tenim misericòrdia, / la que ells mai no va conèixer*".

Acabes, però, deixant espai per a l'optimisme.

Finalment, acabe amb "L'esperança", que és una evocació de tot el que podria haver sigut i tot el que encara resta obert i possible. Musicalment, està inspirada en **Led Zeppelin**, **Pink Floyd**? en el rock simfònic dels setanta. És molt elèctric, amb guitarres distorsionades i bateria contundent.